

- широке употребление категории среднего рода существительных, что обусловлено ее абстрактным значением, несоответствие категории одушевленности-неодушевленности в системе грамматики научным представлениям о живой и неживой природе. На уровне лексики выделяется большое количество сложных слов, образованных сложением основ. На фразовом уровне преобладают сложно-подчиненные предложения, N выражающие определительные и причинно-следственные отношения. По структуре преобладают описательные тексты, содержащие систематизированные сведения общенаучного характера.

Разнообразие изучаемого иностранными студентами материала требует создания коммуникативного минимума - исчисляемого количества единиц, перелающих особенности предметного, коммуникативного, прагматического и лингвистического содержания соответствующей дисциплины. Такой минимум позволил бы снять многие языковые трудности, возникающие у иностранных студентов при изучении специальности, и сформировать профессиональную компетенцию студентов-фармацевтов.

ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ У СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ВНЗ

Петрова Ольга Борисівна, Попова Наталія Олександрівна

Харківський національний медичний університет.

Національний Університет

«Національна юридична академія України ім. Я. Мудрого»

Поступ сучасної освіти базується на тенденціях розвитку суспільства, що вимагає підготовки всебічно розвиненої, духовно багатой мовної особистості, яка володіє різноманітними виражальними

мовними засобами, спроможна орієнтуватися в потоці різноманітної, суперечливої інформації. Освітньою метою є формування багатомовної особистості, яка досконало володіє не тільки рідною, а й однією чи кількома іноземними мовами. Проблемі формування мовної особистості приділено велику увагу в різноаспектних іноземних та вітчизняних дослідженнях, зокрема працях Ю.М. Караулова[5], В.І. Карасика[4], Ф.С. Бацевича[1], В.В. Красних[6], Л. Мацько[8], Є.П. Голобородько[2], О.Л. Лавриненка[7], Л. Засєкіної [3]та ін., в яких визначають мовну особистість як людину, що виявляє індивідуальний рівень мовної і мовленнєвої компетенції та має здатність певним чином представити себе в суспільстві засобами мови. Разом із тим потрібно зазначити, що компетентнісний аспект формування мовної особистості ще вивчений недостатньо.

Метою даної статті є розгляд особливостей мовної особистості та її формування у студентів немовних ВНЗ під час навчання іноземної мови.

Важливою для методики навчання іноземної мови студентів немовних ВНЗ є наявність їх мотивації до вивчення іноземної мови, що відбиває структуру мовної особистості, яку розглядають як сукупність «пізнавальних, мотиваційних та емоційних особливостей людини, що слугують ґрунтом її індивідуальності, вираженої в мові» [3, с. 2]. Провідним питанням є також визначення типології мовних особистостей та урахування їх ідеостилів. Доцільним є застосування індивідуалізації навчання студентів, зокрема для визначення проблем функціонування мовної особистості в умовах спілкування як носія знань, асоціацій, лінгвокогнітивних стилів репродукування навчального тексту, зокрема за фахом студента ВНЗ. Репродукований

текст може слугувати матеріалом для виявлення особливостей мовної особистості та певного спрямування її формування.

При викладанні іноземної мови слід обов'язково враховувати специфіку формування «вторинної мовної особистості» (Н. Гальскова, М. Колпакова, І. Халеева та ін.), яка оволодіває іншою «мовною картиною світу», що дає можливість зрозуміти нову культуру. У навчанні чужої мови йдеться про формування вторинної мовної особистості - сукупності здатностей людини до чужомовного спілкування на міжкультурному рівні. Її належить розвивати разом із навчанням мовної та мовленнєвої здатності — спроможності продукувати й розуміти раніше не відомі письмові чи усні тексти.

Компонентами формування мовної особистості є вироблення компетенції лінгвістичної (теоретичні знання про мову), мовної (практичне володіння мовою), комунікативної (застосування мови відповідно до ситуації спілкування), культурологічної (входження до культури мови, що вивчається, подолання культурного бар'єру в спілкуванні).

Розвиток у студента немовних ВНЗ рис вторинної мовної особистості, в індивідуальній свідомості якої узгоджуються рідний та чужомовний смислові контексти, співіснують дві мовні картини світу, і є, власне, основною у навчанні іноземної мови. Підвищення якості освіти актуалізує компетентніший підхід. З урахуванням цього використовуються різні опори, активізація ментального лексикону та мовленнєвого досвіду студентів, ідентифікація слова, яка веде до актуалізації того чи іншого компонента його психологічного значення, а саме: віднесення до ситуації; категоризація; дефініція; визначення походження слова; співвіднесення із однокореновими словами;

ілюстрування прикладами; емоційно-оцінна стратегія; звернення до іншомовного прототипу; асоціації тощо. Відбувається посилення комунікативної спрямованості навчального процесу, його наближення до реального процесу спілкування.

Головною метою навчання іноземної мови є формування у студентів комунікативної компетенції, базою якої є комунікативні вміння, сформовані на основі мовних знань і навичок. Отже, у процесі викладання слід ураховувати, що володіння іноземною мовою передбачає не лише знання правил і навичок оперування мовними одиницями, а у певному сенсі - зміну свідомості того, хто навчається іншій мові.

Література

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики / Флорій Сергійович Бацевич. - К.: Академія, 2004. - 344 с.
2. Голобородько Є.Л. Концептуальні засади формування мовної особистості на сучасному етапі / Євдокія Петрівна Голобородько. - [virtkafedra.ucoz.ua/...](http://virtkafedra.ucoz.ua/)
3. Засекіна Л. Мовна особистість в сучасному соціальному просторі / Лариса Засекіна. - www.politik.org.ua/.../magcoa..
4. Карасик В.И. Дискурсивная персонология Текст. / Владимир Ильич Карасик // Язык, коммуникация и социальная среда. - 2007. - Вып.5. - С.78-86.
5. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность / Юрий Николаевич Караулов. - М.: Наука, 1987. - 263 с.
6. Красных В. В. Основы психолингвистики и теории коммуникации / Виктория Владимировна Красных. — М.: ИТДГК „Гнозис“, 2001. — 270 с.
7. Лавриненко О.Л. Структурно-функціональні особливості мовної

особистості студентів / Олександр Леонідович Лавриненко. - Автореф. дис.... канд. психол. наук. - Луцьк, 2011. - 19 с.

8. Мацько Л. Аспекти мовної особистості у проекції педагогічного дискурсу / Любов Мацько // Дивослово. - 2006. - № 7. - С.2-5.